

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Sžo/44/2014
Identifikačné číslo spisu:	1013200353
Dátum vydania rozhodnutia:	03.12.2015
Meno a priezvisko:	Mgr. Peter Melicher
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1013200353.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Petra Melichera a členov senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v právnej veci žalobcu: Lesoochranárske zoskupenie VLK, občianske združenie, Tulčík 26, IČO: 31 303 862, zastúpeného JUDr. Ivetou Rajtákovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice, proti žalovanému: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľ. Štúra č. 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 8848/2012-2.2 zo dňa 13. decembra 2012, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 49/2013 - 76 zo dňa 3. apríla 2014, jednohlasne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S 49/2013 - 76 zo dňa 3. apríla 2014, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného sp. zn. 8848/2012-2.2 zo dňa 13.12.2012, ktorým bolo zastavené konanie o odvolaní žalobcu podľa § 82 ods. 9 písm. a/ v spojení s § 89 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „ZOPK“), pretože odpadol dôvod na konanie.

Rozsudok odôvodnil krajský súd tým, že pokiaľ žalobca v zákonnej lehote podal proti rozhodnutiu o udelení výnimky č. 1/2009/00986-021 zo dňa 16.12.2009 odvolanie, reprezentoval záujem na nezasahovaní do prírody a jej prirodzených pomerov. Keďže povolená výnimka na odchyt jedincov druhu medveďa hnedého v piatom stupni územnej ochrany v národných prírodných rezerváciách na území Tatranského národného parku v Prešovskom kraji bola časovo obmedzená do 30.11.2012, nedošlo k žiadnemu zásahu do populácie uvedeného živočícha. Zastavenie konania o odvolaní žalobcu

proti prvostupňovému rozhodnutiu faktický znamená, že o predmetnej žiadosti o povolenie výnimky sa už konať nebude. Záujem na ochrane prírody v danom konaní teda nemôže byť naplnený vyššou mierou. Zákonným predpokladom podania správnej žaloby v správnom súdnictve je, aby žalobca preukázal, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné. Rozhodnutie o zastavení odvolacieho konania nemohlo ukrátiť žalobcu na jeho právach a právom chránených záujmoch. Vo veci povolenia výnimky nedošlo a ani v budúcnosti nemôže dôjsť k žiadnemu zásahu do populácie medveďa hnedého v danej lokalite.

Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom žalobcu o tom, že došlo k procesnému pochybeniu, keď žalovaný zastavil len rozkladové konanie, pričom mal zrušiť prvostupňové rozhodnutie a zastaviť konanie celé. Uvedené však krajský súd nepovažoval za dostatočný dôvod na zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci žalovanému na ďalšie konanie, pretože dôsledok zastavenia konania o odvolaní je z pohľadu ochrany prírody prakticky totožný s tým, ktorý by nastal v prípade zrušenia rozhodnutia o povolení výnimky a zastavení celého konania. Uvedený postup by viedol len k formálnemu zopakovaniu druhostupňového správneho konania.

O trovách konania rozhodol krajský súd v súlade s § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že neúspešnému žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca a navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie, napadnuté rozhodnutie žalovaného zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Namietal, že rozhodnutie krajského súdu považuje za nesprávne z dôvodov uvedených v ustanovení § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“). Žalobca poukázal na judikát Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžp/6/2013 zo dňa 24.09.2013. Uviedol, že správny orgán prvého stupňa si nezaobstaral potrebné podklady, ktoré by viedli k spoľahlivému zisteniu, že činnosť, pre ktorú bolo žiadané o udelenie výnimky, nie je činnosťou, ktorá poškodzuje alebo ohrozuje priaznivý stav druhu. Krajský súd nereflektoval predmet konania pred správnymi orgánmi ani postoj žalobcu, vyjadrenia k podkladu rozhodnutia a obsah jeho odvolania proti prvostupňovému orgánu. Krajský súd vychádzal z presvedčenia, že žalobcovým záujmom je, aby nedochádzalo k usmrcovaniu jedincov medveďa hnedého. Žalobca svoje programové ciele vyjadruje tým, že prostredníctvom dostupných právnych nástrojov presadzuje, aby správne orgány vo veciach, v ktorých môžu byť dotknuté záujmy prírody a krajiny zisťovali úplne a spoľahlivo skutkový stav vecí, v ktorej vedú konanie a aby na základe takto zisteného skutkového stavu dospeli k vecne správne rozhodnutiu. Len v prípade spoľahlivo a úplne zistenej odôvodnenosti možno výnimku zo zákazu podľa § 16 ods. 1 písm. g/ ZOPK udeliť.

Žalobca sa nestotožnil so záverom krajského súdu, že zastavením odvolacieho konania nastal rovnaký stav, ako by bol v prípade zrušenia rozhodnutia o povolení výnimky. V prípade vyhovenia odvolaniu žalobcu by totiž bolo zrejmé, že činnosť realizovaná žiadateľom bola realizovaná na základe zrušeného rozhodnutia. Súdna prax, podľa ktorej zrušenie rozhodnutia nemôže privodiť pre žalobcu priaznivejší stav, keďže činnosť, na ktorú bola udelená výnimka či daný súhlas už bola vykonaná a zrušenie rozhodnutia by znamenalo len formálne zopakovanie konania, robí právo žalobcu vyplývajúce mu z čl. 9 ods. 3 Aarhuského dohovoru abstraktné a imaginárne, bez možnosti reálne sa domôcť prieskumu napadnutých rozhodnutí a dosiahnuť, aby bola v súdnom konaní posúdená či konštatovaná ich nezákonnosť a v dôsledku toho dosiahnuť ich zrušenie. V prípade, že by sa právo žalobcu malo obmedziť na právo podať žalobu, ale nezahrňalo by už právo na to, aby súd o tejto rozhodol do zreteľom na to, či je v súlade s právom v oblasti životného prostredia alebo nie, nemožno takýto prostriedok považovať za efektívny.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdiť, resp. konanie zastaviť.

Uviedol, že konanie žalobcu je účelové, obsahujúce iba námietky formálneho charakteru proti procesnému postupu žalovaného v danom konaní. Uviedol, že je zrejmé, že vzhľadom na uplynutie lehoty povolenia výnimky žalobca nemôže dosiahnuť svoj cieľ, pre ktorý bol ako mimovládne združenie založený, t.j. zlepšenie stavu životného prostredia. Takéto konanie žalobcu je v rozpore s deklarovanými princípmi a účelom existencie žalobcu ako občianskeho združenia, ktoré podporuje ochranu prírody a podľa názoru žalovaného je motivované iba snahou o získanie trov konania na úkor žalovaného, nie

snahou o dosiahnutie cieľov ochrany prírody. Žalovaný uviedol, že žalobca en bloc napáda svojimi rozkladmi a žalobami prakticky všetky povoloňacie rozhodnutia vydávané odborom výkonu štátnej správy ministerstva, čo opätovne svedčí len o snahe účelovo sa obohatiť na trovách konania, nakoľko napadnutie všetkých rozhodnutí o povolení výnimiek vydaných uvedeným odborom ministerstva, vylučuje akýkoľvek individuálny prístup žalobcu k jednotlivým predmetom konania.

Zdôraznil, že nebolo potrebné pred vydaním rozhodnutia o zastavení konania o odvolaní zrušiť prvostupňové rozhodnutie, pretože toto stratilo platnosť priamo na základe zákona a v dobe, keď prebiehalo konanie o odvolaní, bolo už neplatné. V prvostupňovom konaní správny orgán povolil výnimku do 30.11.2012 a žiadateľ o jej predĺženie nežiadal. Žalovaný konal v súlade s platnou legislatívou a na základe správneho posúdenia veci, keď napadnutým rozhodnutím zastavil správne konanie o rozklade proti prvostupňovému rozhodnutiu podľa § 82 ods. 9 písm. a/ ZOPK z dôvodu odpadnutia dôvodu na konanie v spojení s § 89 ods. 3 písm. b/ ZOPK, nakoľko rozhodnutie vydané podľa tohto zákona stráca platnosť uplynutím času, na ktorý bolo vydané. Uviedol, že skutočnosť, že žalovaný musel v danej veci rozhodnúť o zastavení konania kvôli tomu, že odpadol dôvod na ďalšie konanie, nemožno v nijakom prípade považovať za odňatie práv žalobcu postupom správneho orgánu. Žalovaný považoval za potrebné poukázať na to, že ani po prípadnom vrátení veci správneho orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie nebude možné zo strany žalovaného rozhodnúť v uvedenej veci spôsobom, ktorý by bol pre žalobcu ako účastníka konania výhodnejší alebo mu poskytol väčšiu ochranu jeho práv a právom chránených záujmov. Uplynutie lehoty povolenej výnimky je zákonom prezumovaný prípad straty platnosti rozhodnutia. Žalovaný uviedol, že žalobca sa stal účastníkom správneho konania až po uplynutí lehoty na realizáciu výnimky. Záverom žalovaný poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2S/1764/12 a rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Sžp/31/2012.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený 03.12.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmavajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 244 ods. 3 O.s.p. rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté. Postupom správneho orgánu sa rozumie aj jeho nečinnosť.

Podľa § 250i ods. 1 O.s.p. pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia.

Z obsahu pripojených spisov odvolací súd zistil, že predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného, ktorým bolo zastavené konanie o rozklade, ktorý podal žalobca proti rozhodnutiu Ministerstva pôdohospodárstva, životného prostredia a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, odboru výkonu štátnej správy č. 8848/2012 - 2.2 zo dňa 13.12.2012, ktorým zastavil konanie o odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského úradu životného prostredia v Prešove, odboru kvality životného prostredia č. 1/2009/00986-021/KM-R zo dňa 16.12.2009, ktorým sa povolila výnimka na chytenie jedincov druhu medveď hnedý v národných prírodných rezerváciách a prírodných rezerváciách na území Tatranského národného parku.

Základným cieľom konania v správnom súdnictve podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je preskúmať zákonnosť len takých rozhodnutí a postupov správnych orgánov, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Zákonným predpokladom na podanie žaloby v správnom súdnictve je teda skutočnosť, že žalobca bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím, ktoré je nezákonné. Ak žalobca nebol žiadateľom o udelenie výnimky k odchytu jedincov medveďa hnedého a ak výnimka k tejto činnosti mala byť žiadateľovi povolená len na dobu určitú, ktorá v priebehu konania o jej udelenie uplynula, potom treba skúmať, či žalobcovi vznikla ujma na právach tým, že žalovaný zastavil rozkladové konanie z dôvodu uplynutia doby, na ktorú bola táto výnimka k odstrelu udelená.

Napadnuté rozhodnutie žalovaného i keď z dôvodu zastavenia konania pre odpadnutie dôvodu na konanie a pre uplynutie doby, na ktorý mala byť výnimka na odchyt jedincov medveďa hnedého povolená, je fakticky totožné s požiadavkou a cieľom žalobcu pri ochrane tohto chráneného živočícha, pretože zastavenie konania znemožnilo jeho pokračovanie.

Vyhovením žalobe len z formálnych dôvodov, s cieľom zastavenia celého konania a nielen konania o rozklade, by nedošlo k zmene práv a povinností ani na strane žalobcu ani na strane žalovaného, a preto nemá opodstatnenie zrušenie napadnutého rozhodnutia žalovaného i keď je formálne, nie však vecne a obsahovo, nedostatočné.

Žalobcovo domáhanie sa zastavenia konania právne perfektným spôsobom nemá zásadný význam z hľadiska ochrany práv a záujmov, ktoré ochraňuje. Z týchto dôvodov považoval aj odvolací súd rozhodnutie žalovaného o zastavení konania o rozklade za zákonné.

Súd prvého stupňa správne žalobu proti napadnutému rozhodnutiu zamietol, keď takýmto rozhodnutím nedochádza k založeniu, zmene alebo zrušeniu oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb a ani práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb už nimi nemôžu byť priamo dotknuté.

Keďže žalobca nepreukázal ukrátenie na svojich subjektívnych právach, ktoré mu malo vzniknúť rozhodnutím o zastavení konania, odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, pretože žalobca v konaní nemal úspech a žalovaný nemá na ich náhradu zákonný nárok.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.